

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

13.03.2020 № 16-691

На № _____ від _____

**Президентові України
Зеленському В. О.**

Щодо результатів аудиту

Вельмишановний Володимире Олександровичу!

На засіданні Рахункової палати 11.02.2020 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходження рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України до державного бюджету і за підсумками обговорення прийнято рішення (копія додається).

Згідно з частиною третьою статті 7 Закону України „Про Рахункову палату” інформуємо.

В Україні не забезпечено створення ефективної системи контролю за користуванням радіочастотним ресурсом (далі – РЧР) України, повнотою і своєчасністю надходження рентної плати.

Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27.06.2014 Україна до кінця 2019 року зобов’язана була імплементувати європейський досвід з регулювання сфери користування РЧР шляхом реалізації положень відповідних директив ЄС. Станом на кінець року **більшість положень не реалізовано.**

Технології третього покоління зв’язку набули поширення в Україні з 2015 року, четвертого – з 2018 року, тоді як Швеція розподіляла ліцензії на впровадження зв’язку третього покоління з 2000 року, запустила мережу зв’язку у 2003 році. У Польщі запуск мережі зв’язку четвертого покоління відбувся у 2010 році. Слід зазначити, що у країнах ЄС підходи до регулювання РЧР спільні, їх повинен дотримуватися національний регулятор, але кожна держава має і певну свободу в реалізації підходів. Одними з найбільш ефективних регуляторів є представники **Швеції та Чехії**, де рухомий (мобільний) зв’язок четвертого покоління **доступний 100 і 98,8 відс. населення** відповідно.

Причини відставання України від країн ЄС у наданні якісних послуг зв’язку – **недосконалість чинного законодавства про РЧР, відсутність ефективних управлінських рішень та дієвого державного регулювання радіочастотного спектра, незастосування принципу технологічної нейтральності, розпорошеність частот між користувачами РЧР.** Як наслідок, Україна залишається неготовою до впровадження новітніх технологій

у сфері телекомунікацій, високошвидкісного бездротового доступу до мережі Інтернет.

Указ Президента України від 08.07.2019 № 497 „Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету” забезпечив прийняття Кабінетом Міністрів України та іншими державними органами нормативно-правових актів у сфері користування РЧР.

Під час проведення Рахунковою палатою контрольного заходу АМКУ (рішення від 14.01.2020 № 19-р) надано дозвіл на узгоджені дії у вигляді перерозподілу РЧР у діапазонах радіочастот 800–900 МГц між ПрАТ „Київстар”, ПрАТ „ВФ Україна”, ТОВ „Лайфселл” і ТОВ „Інтернаціональні телекомунікації” та Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 05.02.2020 № 41 „Про внесення змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України”, згідно з якою, зокрема, буде перерозподілено частоти у зазначених діапазонах з метою покращення доступу до мобільного Інтернету та полегшення операторам процесу побудови мережі зв'язку четвертого покоління. У березні 2020 року планується оновлення операторами ліцензій, а через два роки – забезпечення 90 відс. території України максимальним покриттям якісним мобільним зв'язком четвертого покоління та надання населенню широкосмугового доступу до Інтернету.

Слід зазначити, що запровадження рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого покоління також потребуватиме перерозподілу (рефармінгу) РЧР в діапазонах, які на сьогодні використовуються для аналогового телевізійного мовлення та мультисервісного радіодоступу.

Аудитом встановлено, що через суттєві недоліки у роботі державних органів не врегульовано на належному рівні відносин у сфері користування РЧР.

НКРЗІ як органом ліцензування не забезпечено повною мірою дотримання норм чинного законодавства при видачі ліцензій на користування РЧР. Заходи державного нагляду за додержанням суб'єктами господарювання законодавства про РЧР, що здійснювались НКРЗІ, були неефективними і не забезпечили запобігання порушенням при користуванні РЧР. Так, за результатами проведених НКРЗІ заходів державного нагляду щодо дотримання вимог законодавства про РЧР у 88 відс. встановлено користування РЧР без дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів або випромінювальних пристроїв, майже 26 відс. Користувачів РЧР не дотримувалися визначених ліцензією термінів початку та повного освоєння РЧР, що негативно вплинуло на повноту нарахування та сплати до державного бюджету рентної плати за користування РЧР.

НКРЗІ та ДФС (ДПС) не забезпечено належної, своєчасної та на постійній основі взаємодії при здійсненні контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про РЧР та податкового законодавства щодо справляння рентної плати за користування РЧР. Як наслідок, ні ДПС, ні НКРЗІ не володіють повною та достовірною інформацією про суб'єктів господарювання, які не сплатили або сплатили в неповному обсязі

рентну плату за користування РЧР протягом шести місяців, що впливає на повноту і своєчасність надходжень такої плати до державного бюджету.

ДФС (ДПС) не забезпечено належної координації дій територіальних органів щодо залучення до оподаткування рентною платою користувачів РЧР, повноти нарахування та своєчасності сплати, погашення податкового боргу з цього податку. **Аудит засвідчив ряд системних порушень, допущених територіальними органами ДФС (ДПС)** при адмініструванні рентної плати за користування РЧР України, що призвело до **недоотримання державним бюджетом**, за розрахунками, **12,9 млн грн** надходжень. Так, встановлено порушення в частині неправильного визначення податкового зобов'язання з рентної плати користувачами РЧР, неподання ними відповідної податкової звітності, незастосування окремими територіальними органами ДФС (ДПС) штрафних санкцій за неподання/несвоєчасне подання податкової звітності з рентної плати, які негативно впливають на повноту надходжень такої плати до державного бюджету.

Про результати аудиту Рахунковою палатою поінформовано Верховну Раду України та надано відповідні рекомендації Кабінету Міністрів України, Міністерству цифрової трансформації України.

З метою забезпечення усунення виявлених порушень і недоліків, встановлених під час аудиту, та їх недопущення надалі Звіт і рішення Рахункової палати надіслано Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Державній податковій службі України і Державному підприємству „Український державний центр радіочастот”.

Звіт, рішення Рахункової палати та матеріали реагування об'єктів контролю будуть оприлюднені на офіційному вебсайті органу.

Додаток: на 10 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан